

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 1999/12223

KARAR NO : 1999/13687

KARAR TARİHİ : 16.9.1999

KARAR ÖZETİ: ÜYELİĞİN SONA ERMESİ HALİNDE İŞVEREN SENDİKASININ HUSUMET EHLİYETİNE SAHİP OLMAMASI

İşveren sendikası, ancak üyesi işverenler itibarıyla husumet ehliyetine sahiptirler.

DAVA: İş Sendikası başkanlığı adına Avukat ile 1- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı adına avukat 2- Sendikası adına Avukat Davalı Sanayicileri sendikası (.....) adına avukat aralarındaki dava hakkında Eskişehir İş mahkemesinden verilen 1.6.1999 günlü ve 415/174 sayılı hüküm davacı avukatınca temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Dairemizin 19.11.1998 tarih ve 16699-16481 sayılı bozma kararında; dava dışı bırakılan kablo ve elektrik malzemeleri AŞ nin mahkemece verilecek karardan etkileneceği ve işyerinin naklinin mi yoksa yeni kurulmuş bir işyeri mi olduğu konusu en iyi bilebilecek ve isbatlayacak konumda olanın işveren veya onun üyesi bulunduğu sendika olduğunun vurgulanarak işveren sendikasının davaya dahil edilmesi gerektiği yönünde mahkeme kararı bozulmuştur.

Mahkeme bozma kararına uyarak işverenin üyesi bulunduğu işveren sendikası'i davaya dahil ettirmiştir. Ancak İşveren sendikası'nın 4.5.1999 tarihli mahkemeye sunduğu dilekçesinde işverenin üyelikten 5.10.1998 tarihinde çekildiğini dolayısıyla dahili davalı olma sıfatının bulunmadığını belirttiği görülmüştür. Bu kez mahkemenin bozma kararının doğrultusunda işveren kablo vemalzemeleri AŞ yi davaya dahil ettirmesi ve bozma kararında açıklanan hususları yerine getirmesi gerekirken bu hususu göz ardı ederek yazılı şekilde önceki gibi karar vermesi hatalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenle **BOZULMASINA**. peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 16.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 1999/11440

KARAR NO : 1999/14359

KARAR TARİHİ : 22.9.1999

KARAR ÖZETİ: YABANCI PARA İLE ÖDEME- YASAL FAİZ

Kamu düzenine aykırı olmamak üzere hizmet akdi ile belirlenen şartlara uyulmalıdır.

DAVA: Davacı, ücret alacağına ödenilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatınca temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1. Dosyadaki yazılara, toplanan deilllerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2. Yabancı para üzerinden hüküm kurulduğuna göre dolara uygulanan en yüksek banka faizinin yürütülmesine karar verilmesi gerektiği halde yasal faize karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen sebeple **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 22.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 1999/11435

KARAR NO : 1999/14354

KARAR TARİHİ : 21.9.1999

KARAR ÖZETİ: YILLIK ÜCRETLİ İZİN- TAM YIL ÇALIŞMA

Yıllık ücretli izin hakkı bir tam yıl çalışanlar için doğan bir haktır.

DAVA: Davacı, ihbar, kıdem tazminatı, hafta ve bayram tatili gündelikleriyle, izin ücretinin ödenilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1- Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Davalı taraf temyiz dilekçesinde ekli olarak ibraname ve ödeme belgeleri ibraz etmiştir. Bu belgelerin mahkemece incelemeye tabi tutularak geçerli olup olmadıkları ve gerçekten ödemeler yapılmış olup olmadığı açıklığa kavuşturulmalıdır. Bu belgeler hakkı ortadan kaldıracak nitelik taşıdığından itiraz olarak kabul edilmeli ve inceleme sonucuna göre hüküm kurulmalıdır. Aksi halde mükerrer ödemeye yol açılmış olur.

3- Davacı işçi 1.7.1985 tarihinde işe girmiş olup fesih 16.6.1998 tarihinde gerçekleştiğine göre son yıla ait izin ücreti gerçekleşmiş değildir. Son tam yıl dolmadan fesih yoluna gidilmiş olduğu görülmektedir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda belirtilen nedenle **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 21.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 1999/11383

KARAR NO : 1999/13234

KARAR TARİHİ : 15.9.1999

KARAR ÖZETİ: KASITLI OLARAK İŞVERENİ ZARARA SOKMA - HAKLI SEBEPLE FESİH

İşçinin tedbir almayarak kasıtlı olarak işvereni zarara sokması halinde işverenin hizmet akdini haklı sebeple fesih hakkı doğar. İhbar ve Kıdem Tazminatı ödenmesi gerekmez.

DAVA: Davacı, ihbar ve kıdem tazminatı, fazla çalışma ve yıllık izin ücreti, bayram, hafta ve genel tatil gündeliği ile ücret alacağıнын ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1- Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Davacı işçinin işyerinde üretilen işlerin kalite ve kontrolünden de sorumlu olduğu anlaşıl-makta olup, bu görevi devam ederken çok büyük sayıda malların kusurlu üretildiği halde herhangi bir önlem almayarak zararın çoğalmasına sebebiyet verdiği görülmektedir. Her ne kadar uzman bilirkişi düzenlediği raporda davacının sorumlu olamayacağı sonucuna varmış ise de toplanan bilgi ve belgeler bu görüşün kabulüne olanak bulunmadığını gösterecek niteliktedir. Bu durumda işverenin feshinin haklı nedene dayandığından dolayı ihbar ve kıdem tazminatları talebinin reddi gerekirken kabulüne karar verilmesi hatalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda belirtilen nedenle **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 15.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 1999/11366

KARAR NO : 1999/13217

KARAR TARİHİ : 14.9.1999

KARAR ÖZETİ: KIDEM TAZMİNATI HESABI- ÇALIŞILMAYAN GÜN

İşçilerin Kıdem Tazminatlarının hesabında işyerlerindeki toplam çalışmaları gözönünde bulundurulmalıdır.

DAVA: Davacı, kıdem tazminatı ile teşvik ikramiyesinin ödetilmesine, karşı davacı ise ihbar tazminatının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, karşı davayı reddetmiş asıl davayı kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı ve karşı davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1- Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Davacı işçinin aralıklarla çalıştığı dosya içeriğinden anlaşılmaktadır. Bu durumda çalışıl-mayan günlerin kıdem tazminatı hesabında dikkate alınmaması gerekir. Tüm süreye göre karar verilmesi doğru değildir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen sebeble **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 14.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 1999/9537

KARAR NO : 1999/14061

KARAR TARİHİ : 21.9.1999

KARAR ÖZETİ: ZİNCİRLEME HİZMET AKDI- İHBAR TAZMİNATI

Birer yıllık sözleşmelerle yıllarca işçinin çalışması halinde zincirleme hizmet akdi oluşmuştur. İşçinin hizmet akdi sürekli hizmet akdine dönüşmüştür.

DAVA: Taraflar arasındaki, ihbar ve kıdem tazminatlarının ödenmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilamda yazılı nedenlerle gerçekleşen miktarın faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine ilişkin hükmün süresi içinde temyizden incelenmesi taraflar avukatınca istenilmesi ve davalı avukatınca da duruşma talep edilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 21.9.1999 salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davalı adına Avukat geldi. Karşı taraf adına kimse gelmedi. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan Avukatın sözlü açıklaması dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1- Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Davacının temyizine gelince:

Davacı günde 1,5 saat ve haftada 7,5 saat olmak üzere çalışma koşuluyla davalıya ait iş yerinde işe başlamış, birer yıllık sözleşmeler tarafların rızalarıyla müteaddit defalar uzatılmış olup, mahkemenin de benimsediği gibi süresi belirsiz hizmet akidleriyle zincirleme şekilde çalışmasını sürdürmüştür. Kıdem tazminatı için mahkemece isabetli şekilde bu sonuca varılmış iken ihbar tazminatı yönünden son sözleşmenin bir yıllık olup süresi belirli nitelikte bulunduğu kabul edilerek ihbar tazminatının reddine karar verilmesi hatalıdır. Bu durumda bilirkişi tarafından hesap edilmiş olan ihbar tazminatı bir değerlendirmeye tabi tutularak hüküm altına alınmalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda belirtilen nedenle **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 21.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 1999/10998

KARAR NO : 1999/13244

KARAR TARİHİ : 16.9.1999

KARAR ÖZETİ: İŞ ŞARTLARINDA ESASLI DEĞİŞİKLİK-İSPAT KÜLFETİ

İş şartlarının esaslı bir tarzda değiştiğini iddia eden işçi iddiasını ispatla mükelleftir.

DAVA: Davacı, eksik ödenen kıdem tazminatının ödenmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Fark kıdem tazminatı isteği ile açılan davada taraflar arasındaki uyuşmazlık 14.3.1988 tarihinde davacının istifasının haklı nedene dayanıp dayanmadığı konusuna ilişkindir.

Davacı, bir başka yere naklinin yapıldığını iddia ederek istifa ettiğini belirtmektedir. 1475 sayılı İş Kanununun 16/II-e maddesine göre, sözleşmede başka türlü bir kayıt yoksa işçi, iş şartlarının esaslı bir tarzda değişmesi ya da başkalaşması halinde hizmet sözleşmesini bildirimsiz olarak fesh edebilir. Böyle bir durumda da isbat külfeti işçiye düşer. Bu itibarla davacı işçinin öncelikle şahsi sicil dosyasının getirtilerek ferdi hizmet sözleşmesinde nakille ilgili bir kayıt olup olmadığı, böyle bir sözleşme düzenlenmemiş ise o tarihte işyerinde uygulanan TİS hükümlerinin incelenmesi ya da işyeri yönetmeliği varsa değerlendirme yoluna gidilmesi ve hasıl olacak sonuca göre de bir karar verilmesi icap eder.

Eksik inceleme ile hüküm kurulması hatalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda belirtilen sebepten **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 15.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 1999/10941

KARAR NO : 1999/13721

KARAR TARİHİ : 15.9.1999

KARAR ÖZETİ: HAKLI SEBEPLE FESİH- KIDEM VE İHBAR TAZMİNATI

Kanun dışı eylemde bulunan ve haklı sebep olmaksızın işi bırakan işçinin hizmet akdinin işverence feshi haklı sebebe dayanır. Kıdem ve ihbar tazminatları ödenmez.

DAVA: Davacı, ihbar ve kıdem tazminatı ile fazla çalışma ve yıllık izin ücretinin ödetilmesine, davalı ve karşı davacı ise uğranılan idare zararının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, asıl davayı kısmen hüküm altına almış karşı davayı reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1. Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2. Davacı işçi bir başka işçi ile birlikte kimi işçilik haklarının ödenmesi isteğinde bulunmuş ancak bu hakların verilmemesi üzerine işi bırakma, servis aracının önünü kesme gibi eylemde bulunduğu, işin emniyete intikal ettirildiği ve eylemlerin önüne geçildiği, bunun üzerine de davalı işveren tarafından davacının ve öteki dava dışı işçinin işine son verildiği dosya içeriğinden anlaşılmaktadır. İşveren tarafından hizmet akdinin sona erdirildiği davacı işçinin de kabulündedir. Bu itibarla mahkemece haklı nedenle sözleşmenin bizzat davacı tarafından feshedildiğinin düşünülmesi dosya içeriğine uygun düşmemektedir. Öte yandan Dairemizin öğretide benimsenen kararlılık kazanmış uygulamasına göre işçinin işveren tarafından hakkının ödenmemesi ona işi bırakma ya da başka türlü eylemlerde bulunma hakkını vermez. Böyle bir durumda işçinin yasal yollara başvurma ve bu meyanda Bölge Çalışma Müdürlüğüne şikayette bulunma, dava açma ya da fesih bildiriminde bulunma gibi hakları kullanma yolu açıktır. Böyle olunca hizmet sözleşmesinin işveren tarafından feshinin haklı nedene dayandığının kabul edilerek ihbar ve kıdem tazminatı taleplerinin reddi gerekir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda belirtilen nedenle **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcını istek halinde ilgilie iadesine, 15.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 1999/10944

KARAR NO : 1999/13724

KARAR TARİHİ : 15.9.1999

KARAR ÖZETİ: MAZERETSİZ İKİ GÜN İŞE GELMEME- HAKLI NEDENLE FESİH

İzin almaksızın ve haklı bir sebebe dayanmaksızın ardı ardına iki gün işe gelmeyen işçinin hizmet akdinin feshi halinde kıdem ve ihbar tazminatı ödenmesi gerekmez.

DAVA: Davacı, ihbar ve kıdem tazminatının ödetilmesine, karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Davacı iş akdinin davalı işverence feshedildiğinden bahisle ihbar ve kıdem tazminatı istemiştir.

Mahkeme davacının istemi doğrultusunda davayı kabul ederek hüküm kurmuştur.

Dosyadaki bilgi ve belgelere göre davacı 5.1.1998 tarihinde davalı şirketten ayrılmak istemişse de davalı işveren davacının mağdur olmaması için davacıya ücretini ödemek kaydıyla izin vermiştir. İzin süresinin bitimi sonunda davalı şirketçe davacıya 27.2.1998 tarihinde Şubat 1998 ayının ücreti ödenmiştir. Davacının izini 27.2.1998 tarihinde sona ermiş olup 2.3.1998 tarihinde işbaşı yapması gerekirken bu gün ve müteakiben 3 ve 4 Mart 1998 günlerinde de işe gelmemiştir. Ayrıca davacı bu devamsızlık konusunda bir mazeret de göstermemiştir. Bu durumda hizmet akdinin davalı işverence feshi 1475 sayılı kanununun 17/II-f maddesine uygundur. Diğer bir deyişle hizmet akdinin feshi haklı nedene dayandığından davacı ihbar ve kıdem tazminatına hak kazanamaz. Mahkemenin aksine görüşle davayı kabul etmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda belirtilen nedenle **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcın istek halinde ilgiliye iadesine, 15.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 1999/11465

KARAR NO : 1999/14364

KARAR TARİHİ : 22.9.1999

KARAR ÖZETİ: HAKLI NEDEN- HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE

İşçinin ahlak ve iyinyet kurallarına uymayan davranışları dolayısıyla hizmet akdinin feshinde, fesih hakkı, davranışı öğrenmeden itibaren 6 işgünü içinde kullanılmalıdır.

DAVA: Davacı, ihbar ve kıdem tazminatı ile fazla çalışma ve yıllık ücretli izin parası, bayram, hafta ve genel tatil gündeliklerinin ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1. Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2. Davacı işçinin konut işyerinde kapıcı-kaloriferci olarak çalışmakta iken, görevlerini yerine getirmemek, işveren vekiline hakaret ve satışmada bulunmak, işverenin güvenini kötüye kullanmak ve doğruluk ve bağlılığa uymayan davranışları nedeniyle Kat Malikleri kurulunun 3.10.1997 tarihli toplantısında hizmet akdinin feshi için apartman yöneticisine yetki verdiği ve yönetici tarafından 3.11.1997 tarihli noter ihtarnamesi ile hizmet akdinin feshedildiği anlaşılmaktadır.

Mahkemece hizmet akdinin davalı işverence haklı nedenle feshedildiği gerekçesiyle davacının ihbar ve kıdem tazminatı istekleri reddedilmişse de fesih yazısının içeriği ve dosya kapsamına göre davacıya isnat olunan eylemlerin fesihten 6 iş günlük süreden çok önce meydana geldiği anlaşılmaktadır. Gerçekten kat malikleri kurulunun 3.10.1997 tarihli kararında fesih yazısında belirtilen eylem ve davranışlardan bahsedildiği gibi, davacının ödenmesine sebebiyet verdiği iddia edilen idari para cezasının 20.10.1997 tarihinde ödenmiş olması ve davacıya daha önce gönderilen 21.7.1997 ve 12.8.1997 tarihli ihtarnamelerde bu olguyu doğrulamaktadır. Dinlenen davalı tanıklarının sözü edilen belge içeriklerini tekrarlamaktan öte yeni bir olay hakkında bilgileri dosyada bulunmamaktadır. Bu durumda feshin 1475 sayılı kanunun 18. maddesinde öngörülen 6 işgünlük süre geçirildikten sonra yapıldığını kabul etmek gerekir. Böyle olunca davacının gerçekleşen ihbar ve kıdem tazminatları hüküm altına alınmalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda belirtilen nedenle **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcın istek halinde ilgiliye iadesine, 22.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.